

ВАЊА БУЛИЋ

ШМЕКЕРКЕ

M
Vukotić
Media

jun, 2017.

ВАЊА БУЛИЋ

ШМЕКЕРКЕ

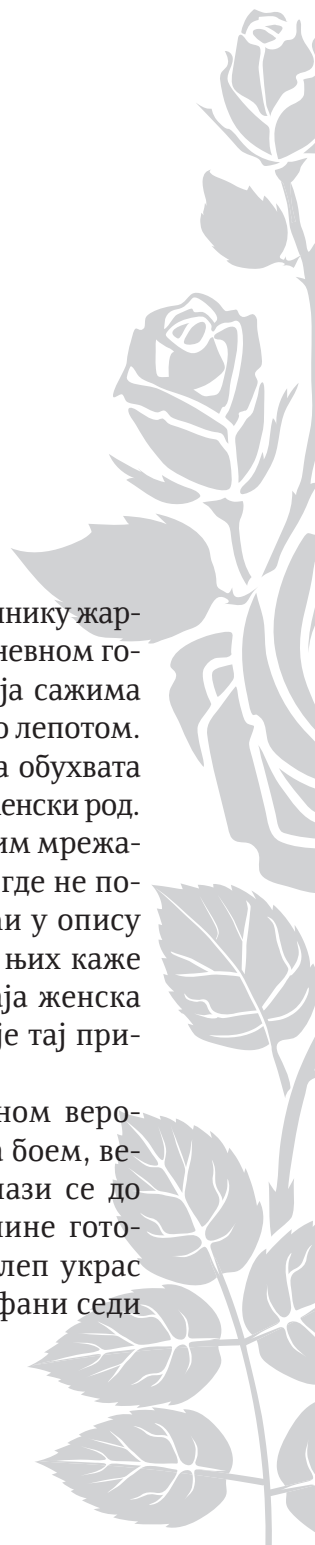
M
Vukotić
Media

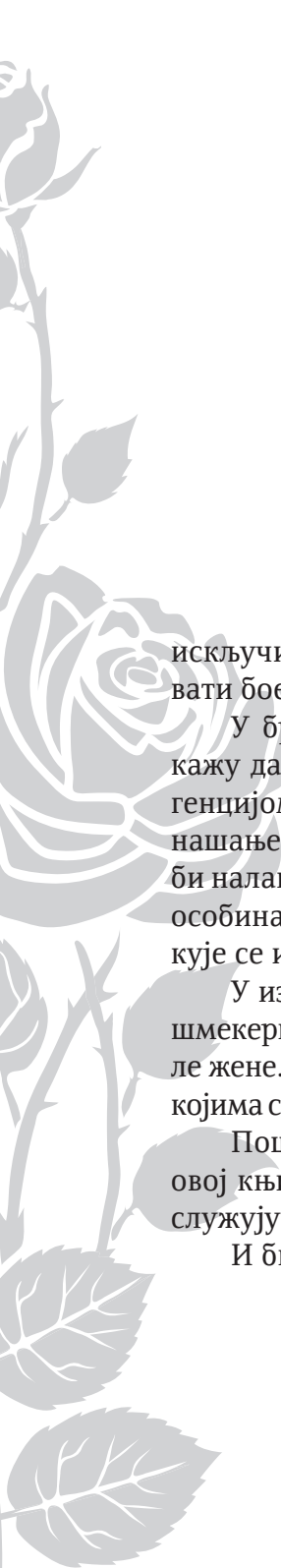
КО СУ ШМЕКЕРКЕ

*Д*еч шмекерка не постоји чак ни у речнику жаргона, иако се, повремено, у свакодневном говору може чути као одредница која сажима особине харизматичне жене, која осваја не само лепотом. Испада да је шмекер једна од ретких речи која обухвата одређене човекове особине, а да, притом, нема женски род.

У многобројним расправама на друштвеним мрежама, неретко се помиње реч шмекер, али се нигде не помиње реч шмекерка. Пандан би се могао наћи у опису жена, које обарају с ногу мушкарце, па се за њих каже да су – фаталне. За мушкарца који лако осваја женска срца, никада се не каже да је фаталан, тачније тај придев је искључиво резервисан за жене.

Објашњење би се могло наћи у погрешном веровању да је шмекер мушкарац који је пре свега боем, везан за кафану. У даљој разради ове тезе долази се до закључка да боемска друштва у кафанама чине готово искључиво мушкарци и да су жене само леп украс мушких кафанских дружења. Чак и када у кафани седи





искључиво женско друштво, нико то дружење неће назвати боемштином.

У бројним анкетама о томе ко су шмекери, жене кажу да је шмекер мушкарац који се одликује интелигенцијом, добром обавештеношћу, лепим и отменим понашањем, духовитошћу, поштовањем жена. Аналогија би налагала да је шмекерка жена која се одликује истим особинама, уз малу измену последње одреднице – одликује се и поштовањем мушкараца.

У избору дама којима се може приписати и епитет – шмекерка, користио сам особине које су управо изабрале жене. На том списку нема кафане и љубавних подвига, којима се диче мушкарци када за некога кажу да је шмекер.

Поштовани читаоче, слободно списку шмекерки у овој књизи допиши имена жена за које сматраш да заслужују ту незваничну ласкаву титулу.

И бићеш у праву.

В. Б.



ЉУБИЦА АРСИЋ

Вечни рат
у име љубави



Познанство са Љубицом Арсић натера човека да промени мишљење о тврдњама психолога како спољашњи изглед често оцртава карактер личности. Љубица је, како њено име говори – љупка, духовита, насмејана, блага... Ђаци и колеге писци је из милоште зову Љубичица. А у њој кључа вулкан који лаву излива на папир исписујући чудесне, заводљиве књиге. Нико као Љубица у српској књижевности тако студиозно, а духовито, не пише о односу мушкарца и жене, називајући га вечним сукобом. Тај сукоб меље душе и тела и одише љубављу, коју Љубица вешто претаче у литературу. Човек готово може да се опече додирујући корице њених књига из којих, поред осталог, избија здрава, ничим спутана еротика. Могу само да замислим с каквом страшћу те странице читају Љубичини ђаци и како, потом, збуњено прате предавања смирене професорице, увек благо осмехнуте.

Мало ко се усуђује да завири у најинтимније кутке душе наших великих писаца, а Љубица Арсић отворено говори о њиховој еротичности, која се из неоправданих

разлога заобилази, што ствара непотпуну слику о великанима писане речи.

Ево, укратко, те занимљиве анализе.

Бора Станковић је био мужеван и изузетно еротичан. И поред љуштуре финог, рационалног господина, Андрић је могао и умео да се распустити и буде емотиван и изузетан према женама. И у Његошу се препознаје та страст, иако је успевао да је контролише. За разлику од њих, Црњански не одаје црту личне еротике: био је сетан, меланохоличан, тугаљив и, судећи према ономе што је писао, вероватно није могао тако страсно да грли и љуби. Васко Попа и Алекса Шантић су мужевни мушкарци који су се до краја препуштали љубави, а Дучић, који је важио за високог, згодног, пред којим су жене падале, не одаје страст и као да је био само фигура за показивање, човек заљубљен у жене које су далеко и које за њим плачу, удаљавајући се тако од жена “од крви и меса”.

Дучић је био дипломата, једном ногом у политици, а Љубица сматра да политичари енергију коју би усмерили ка жени троше на политику, па испада да је политика опсесија еротске природе.

“Жене ту дођу успут, као путнице у вагону”. Из ове духовите и промишљене анализе проистиче став да мушкарци који пишу недвосмислено показују жељу да се жена укроти и подреди. Затим следи шамар: врло мало мушкараца дозвољава да жена буде слободна, отворена, узбудљива и ретки су они који се не плаше да крај себе имају такву жену!

Љубица пише и говори о односу између мушкарца и жене и не крије љутњу што се у медијима писање књижевница представља као “нешто слинаво, мекано,

препуно лажних емоција и врло блиско кичу”. А то је само покушај да се девалвира могућност да жене пишу. Зато се љути када јој неко каже да пише као мушкарац, јер је дужна половини човечанства да каже нешто о женској природи. То мушкарци не могу, јер су жене заиста са Венере, а мушкарци са Марса, због чега се Љубица превасходно обраћа женама, комшиницама са своје планете. (Ето објашњења зашто се за збуњеног човека каже “као да је пао с Марса”).

Паметан мушкарац, ако жели да разуме и схвати жене, завириће у њене књиге, а бројне награде, које је добијала, потврђују да су мушкарци, ипак, схватили њено писмо, јер већину чланова жирија чине управо они, најчешће сујетни мушкарци.

Љубица Арсић је рођена у Београду, 1955. године. Дипломирала је на Филолошком факултету, на групи за југословенску књижевност и српскохрватски језик. Омиљени је професор српског језика и књижевности у Музичкој школи “Мокрањац”.

У књижевност је ушла збирком прича “Прст у месо”. Њене књиге су превеђене на француски, немачки, грчки и украјински језик и налази се у страним антологијама српских писаца. Као професор ђацима препоручује да што више читају, јер када заврше средњу школу, напуниће осамнаест година, а то је “пристојна црта која подразумева приличну начитаност и зато до ње треба стићи са избором великана које нуди средњошколска лектира”.

Са осамнаест година, како Љубица говори својим ђацима, већ си човек и зато не ситничари када је реч о твом читалачком шпајзу и напуни га са што више добрих

књига. Као обавезно штиво Љубица препоручује “Ловац у житу”, “Дневник Ане Франк” и “Башта сљезове боје”.

На питање ко су писци који су променили њен свет, одговара да је то исто као када би питали зашто волиш баш тог и тог мушкарца, а не некога ко је богатији и нема клемпаве уши. И потом стиже поетичан одговор: “Па, ако могу да их видим као пробрано друштво с којим бих поново ишла на екскурзију, онда су са мном зато што су паметни и нису досадни, што се лепо понашају у својим романима и што имају врсту отмености коју волим”.

Какав је однос писца према читаоцу? Писац ових редова је слушао бројне одговоре на ово питање, који су се најчешће претварали у филозофске расправе, па зато препоручује сваком писцу да прочита одговор Љубице Арсић: “Писац читаоца види као некога ко је од њега бољи и ко ће га саслушати и разумети, попут доктора или учитеља, погладити по глави и сместити у своју полицу заједно са другим књигама. Писци заслужују посебно дивљење због ‘смелости’, која је узвишени вид људскости, да испричају личну причу и тако се повежу са другима. Као сапутник у возу са којим нас не спајају заједничке тетке и стричеви, нема крвног сродства већ једино прича, која остаје и када ми сиђемо на првој станици”.

Стално је у потрази за необичним догађајима, које претаче у литературу. Некада се запита шта је од необичног необичније, јер је природа необичног нелогична. Свесна је да у њеном животу има много необичних догађаја, јер живот зна да је она писац и “шаље ми их да их рекламирам и као једну по свему изузетну и фантастичну појаву препуну необичних бара из којих искачу жабе које се после претворе у принца”.

Али, Љубица у литературу претвара и тривијалности. Тако је од реченица које свакодневно изговарамо написала једну од најдуховитијих књига у српској литератури – “Мацо, да л’ ме волиш?”. Књига је скуп реченица украдених из свакодневних разговора, спакованих тако да читалац постаје свестан да је упао у млин који ће га самлети жестином која тера на смех и запитаност: да ли смо заиста толико тривијални у ситуацијама када би требало рећи нешто промишљено.

Прерађене на Љубичин начин, реченице које у свакодневном говору звуче празно, претварају се у сатиричне приче, које разобличују лепо упаковану површност свакодневног живота зачињеног рутином. Један критичар је записао: “Књига *Мацо, да л’ ме волиш?* виртуозним ритмом налик нашем неуротичном добу понире у мушко-женске односе онда кад у њима замре страст а пробуди се разум, кад се нежни љубавни цвркул претвори у рику”. Ево тих реченица: “Мацо да ли ти је било лепо”, “Ја да те пеглам, а она да те гужва”, “Шта је с том вечером”, “Ти би се само свађала”, “Важнији су ти пријатељи од мене”, “Баш сад си морао да опереш руке кад сам изрибала лавабо”... Главни јунак ове књиге, као што је то случај у готово свему што Љубица пише, је – рат полова, који је, у ствари, друго име за љубав.

Као знатижељно дете, Љубица залази у кутке душе који другима промичу, а откривају суштину женског бића. Хотели су, на пример, позорница на којој се свака жена осећа као краљица, о чему мушкарци сигурно нису размишљали. У хотелима нестају све безначајне радње, којима жене прикривају суштину. На пример: “само док испеглам”, “читаћу кад одем у пензију”, “почињем дијету

кад завршим кречење”... У хотелима су жене огољене, па мушкарац лакше долази до њихових интимних исповести, јер се у сопственој кући осећа као краљ коме кувају, распремају кревет, мењају пешкире... Следи интересантан закључак: “Хотели су места тачног књиговодства љубави, па после путовања уследи развод или подстицај да нешто у старом мењамо”. Над тим неспоразумима између мушкарца и жене, често лебди сенка насила, али се она неретко тумачи као љубав.

Стални неспоразуми између мукарца и жене, ма како често били болни, имају логичан крај, иако онај ко губи сматра да је све заоденуто нелогичношћу. Неспоразуми међу мушкарцима кратко трају, а неспоразуми међу женама тешко се решавају, јер жене по природи нису раоторне, па у тим односима нема каубојских решења са потезањем пиштоља или тучом до истребљења. Ти неспоразуми су болни, дуго трају и обострано трују душе. Зашто је тако? Зато што жене ретко преносе своја искуства младим девојкама, свекрве заборављају како је бити снаја.

Љубица пише о незгодним местима женских односа, као што је, на пример, супарништво међу сестрама или тегобан однос између мајке и кћери. Ипак: “Осећам како у целом женском свету постоји једна прећутна и величанствена солидарност, која није видљива на први поглед, али је јака и корисна попут подводне струје”.

У једном интервјуу, Љубица Арсић је изјавила, или је можда погрешно интерпретирана, да је њен секс-симбол – Мерилин Монро. То је био повод за помало пакосно питање другог новинара, желећи ближе објашњење, које је убрзо уследило: “Мерлинка је можда секс-симбол за

Љубишу Арсића, али ја сам жена и за мене су секс-симболи занимљиви и zgodни мушкарци”. Мерлинку доживљава као своју сестру или – интересантно поређење – као монахињу, која је морала, додуше, да “мало више истрћи своју лепу задњицу и груди, али је то скупо платила”. Пошто је неумесно препричавати Љубичине духовите реченице, ево цитата: “Понекад ми се чини као да сам је ја гурнула у тај мушки метеж тек да видим да ли ће да се снађе, а онда сам горко зажалила што је, на пример, нисам научила да везе или што је нисам уписала на курс каратеа. Замислите Мерлинку која Кенедијевима задаје мајагери” (убиствен ударац у каратеу. прим. аут.).

Љубица Арсић се ретко појављује на телевизији, на којој је тренутно у моди тренд да познате личности раде необичне ствари, на пример – да кувају. То је талас који је прво захватио Запад, па се пренео и на наше телевизије.

Да ли је добро да се писац и тако експонира у јавности, без обзира да ли приватно уме да кува? Љубица одговара питањем: “Како би изгледао Андрић, који кува, или Црњански који сецка лук. То сигурно не би био леп приказ”.

На сцени је филозофија срачунивања ствари, које међусобно нису једнаке: да обичан човек може да буде писац, а да писац може да буде обичан човек. Тако се чини одклон од онога у чему је писац најбољи и најбитнији, а то је да добро пише. “Зашто би Мона Лиза морала да има кутијицу која свира, кад је већ сама по себи лепа и привлачна?”

У филму награђеном “Оскарком”, у коме Дастин Хофман глуми жену, питају Тутси: “Шта значи бити жена осамдесетих?” Један новинар је ово питање надградио

и питао Љубицу: “Шта значи бити жена двадесет првог века?” Љубичин одговор био је: “Бојим се да ће жена будућности бити налик на Џејн Фонду – изоперисана, затегнута као фишбајн, који нико неће хтети да убаци у крагну”.

За крај питање: “Шта је најважније у љубави?”

Одговор је гласио: “Искреност. Кад питају Дон Жуана да открије тајну како заводи жене, он каже: гледам их у очи и говорим сушту истину... Ако је од милион жена неки мушкарац изабрао баш вас, зашто бисте личили или играли улогу других жена? Ви сте тај свемир који је њему потребан. А то људи негде пренебрегавају и не показују своју јачину, него слабост. Слабост није пожељна у љубави, зато што се слабим особама баве болничарке и лекари”.